adevărul.ro

Cu o suta de ani in urma. Povestea ziarului „Adeverul" din 15 august 1916, care anunta intrarea Romaniei in Primul Razboi Mondial

Alexandra Serban,

5 Bani Exemplarul

Adevĕrul

Apare zilnic cu ultimele ştiri telegrafice şi telefonice dela corespondenţii săi

Ceasul hotărâtor al României

— Consiliul de Coroană de astă-zi —

IN SFÎRŞIT!

Consiliul de astăzi

Tribulaţiile Kaizerului

Romînii macedone

„Adevarul" va ofera, in exclusivitate, reproducerea integrala a unui ziar-document: „Adeverul" din 15 august 1916, ziua in care Romania a inceput lupta pentru unire, in Primul Razboi Mondial. Va prezentam contextul istoric al iesirii din neutralitate, alaturi de povestea exemplarului reprodus si a inscrisului olograf de pe prima pagina.

Ziarul „Adevarul" din 15 august 1916 anunta intrarea Romaniei in conflictul mondial si prezenta detaliat evenimentele care au dus la hotararea istorica. Era intaia zi de razboi. Regele Ferdinand dadea proclamatia de razboi si se incepea mobilizarea generala. Se instituia starea de asediu si ministrul Instructiunii Publice, I.G. Duca, anunta infiintarea cenzurii. Se informa populatia ca, pana la 15 septembrie, guvernul oprea distributia de zahar. Tara intra in faza in care isi canaliza toate resursele catre sustinerea razboiului.

Nu avea sa fie usor. Nici prima noapte de razboi nu fusese deloc linistita. Diplomatii francezi, englezi si rusi - aliatii Romaniei - forfoteau care-ncotro, pe la rege, pe la legatii, pe la Marele Stat Major. Se faceau ultimele pregatiri, se transmiteau cele mai noi ordine, se schimbau ultimele cuvinte cumsecade cu cei ce se impotriveau razboiului impotriva Puterilor Centrale. In noaptea de 14 spre 15 august, Romania inchisese frontiera cu Austro-Ungaria si lansase atacul. Ostilitatile erau deschise.

Descatusarea

Pe 14 august 1916, la ora 21.00, ministrul plenipotentiar roman la Viena, Edgar Mavrocordat, inmana declaratia de razboi Imperiului Austro-Ungar. Romania intrase in conflictul mondial. Decizia fusese luata cu cateva ore mai devreme, in cadrul Consiliului de Coroana de la Cotroceni. Intrunirea avusese caracter pur consultativ, era libera de constrangeri constitutionale, insa hotararea avea sa fie respectata de regele Ferdinand. Asa era obiceiul lasat de Carol I. Consiliul reunea membrii guvernului, presedintii celor doua camere ale Parlamentului si alti oameni politici importanti, printre care liderii opozitiei - conservatorii Al. Marghiloman, P.P. Carp si Titu Maiorescu.

Dupa incheierea intrevederii, strazile Bucurestiului au fost inundate de un puhoi de cetateni exaltati, imbatati de entuziasmul intrarii in razboi. Toata suflarea romaneasca asteptase acest moment - marea sansa de a face Romania Mare.

Dupa 25 de luni

Vestea intrarii in razboi nu a surprins aproape pe nimeni. Numai un naiv isi mai putea inchipui ca dupa doi ani de negocieri, de presiuni, de propaganda, de confruntari politice, Romania nu ar fi facut pasul cel mare. Starea de spirit a romanilor este cel mai bine surprinsa de editorialul lui Constantin Mille, in ,,Adevarul" din 15 august 1916: ,,Dupa douazeci si cinci de luni de asteptare, de infrigurare, de indoiala, de renuntare, dupa douazeci si cinci de luni de o politica miselnica si echivoca, dupa ce am nemultumit pe toata lumea - si pe nemti si pe aliati, si pe vii si pe morti - dupa ce i-am mintit si inselat, cand disperasem de tot si de toate, dupa ce avem pe constiinta pe sarbi si tragem pacatele inactiunei noastre, avand deschis frontul bulgar, in sfarsit, acum respiram si putem spune, ca un fel usurare: uf! in sfarsit!". In acel ,,uf, in sfarsit" incapeau toate eforturile din anii neutralitatii pe care le depusese un sustinator al intrarii Romaniei in razboi de partea Antantei. Ziarul ,,Adevarul" tinuse linia politica a directorului politic, Mille, care combatuse cu toate mijloacele argumentele germanofililor, ale adeptilor unui razboi alaturi de Puterile Centrale.

„Inainte la Carpati si la Dunare!"

Razboiul era unul rectificatoriu. Era evident pentru toti contemporanii evenimentelor ca deschidea usa catre repararea greselilor trecutului. ,,La dansul mortei ne vine randul si nu am facut sa se astepte mult prea mult randul nostru", scria Mille. Era o dorinta arzatoare de a intra in hora conflagratiei, iar acum se pornea cu zambetul pe buze, chiar si cu certitudinea mortii. Mille vorbeste despre marele ideal al tuturor romanilor de a se uni intr-un singur stat, care aducea laolalta taranii si orasenii, muncitorii si intelectualii, saracii si bogatii. In final, toti aveau sa fie eroi, ,,fauritorii Romaniei Mari", asa cum spera Constantin Mille.

Conventia militara semnata cu Antanta prevedea clar: Romania avea sa primeasca ajutor imediat din partea Imperiului Rus, daca intra in actiune pe 15 august. Ambitiile au fost mari: romanii intrau in razboi pe doua fronturi - ceea ce Germania incercase sa evite de la inceputul razboiului mondial -, iar gestul avea sa ii fatal in scurt timp. Totusi, pe 15 august 1916 acesta era marele act de curaj si barbatie. ,,Ascultati! Trambita suna! Inainte copii si gloria si victoria sa fie cu voi, inainte la Carpati si la Dunare!", ii incuraja Mille in finalul editorialului sau. Cantece de trambite si viori, acesta a fost, adesea, fundalul sonor al istoriei.

Romanii de acum 100 de ani si bucuria intrarii in razboi: ,,Sa dea Dumnezeu. Ura!!!"

Un text de Adrian NICULESCU

,,Traiasca Razboiul! In amintirea punerei (n.r. - sic!) armatei Romane pe picior de razboi, asta-zi, 14 August 1916, ora 23.59 - contra Germaniei, Austro-Ungariei, Turciei si Bulgariei, spre indeplinirea idealului national, adica intregirea Romaniei cu Transilvania, Banatul, Bucovina si restul quadrilaterului din josul Dunarei pana pe linia Rusciuk-Varna! (n.r. - a se observa ca, din enumerare, lipseste - din motive evidente, de aliere cu Antanta, deci, si cu Rusia - numele Basarabiei) - avand de aliati pe: Franta, Anglia, Rusia, Italia, Belgia, Japonia, Serbia, Munte-Negru si Portugalia. - Victorie aliatilor!". Aceasta este transcrierea textului scris, cu mana, in diagonala, in partea din stanga de sus, pe un exemplar din cotidianul ,,Adevarul", datat 15 August 1916. Semneaza: Nae Dimitrescu (n.r. - cel care, dupa scris, dar si dupa ductul instrumentului de scris - probabil un toc cu cerneala - a redactat si a asternut textul) si, impreuna cu el: V. G. Demetrescu, Policsenia, C. Dumitrescu, Florica Dimitrescu, Victoria Demetrescu, Ch. De Smedt (n.r. - ,,Ch." este prescurtarea numelui Charles; semnatura e pusa, mai intai, in creion, apoi este repetata cu cerneala, iar deasupra numelui a semnatAllie, care in franceza inseamna "aliat"), Marie De Smedt.

Inscrisul este datat, cu aceeasi mana a lui Nae Dimitrescu: Duminica, 14 August 1916. Tot el intareste, si cu cerneala, data tiparita, in dreapta sus, a ziarului, dar - cu siguranta, din motive de subliniere si emfatizare - o reia si o transcrie si de mana: Luni, 15 August 1916. Din aceleasi motive, cifra 15, corespunzand zilei, apare chiar de doua ori!

Mentionam ca ziarul ,,Adevarul" aparea dupa-amiaza (cuprinzand, deci, stirile diminetii, precum istoricul Consiliu de Coroana, prezentat in titlu!), purtand, insa, data de a doua zi, precum procedeaza si astazi, spre exemplu, in Franta, prestigiosul cotidian ,,Le Monde".

O alta mana a mai adaugat cuvintele: ,,Sa dea Dumnezeu. Ura!!! Amintire si inceperea razboiului contra Germanilor", iscalite, cu acelasi scris: Theodor Ciocalteu, alaturi de care mai apare ceva indescifrabil (poate R. sau Z. Fotescu, o rudat), dar si o noua data, al carei sens nu ne este, insa, prea clar - cu certitudine, o completare, cateva zile mai tarziu: 26/8 August 1916 (probabil, 26 august, stil vechi = 8 septembrie, stil nou, dar din care a omis sa mai specifice ,,septembrie").

Povestea ziarului din urma cu o suta de ani

Adevĕrul

Ceasul hotărâtor al României

— Consiliul de Coroană de astă-zi —

IN SFÂRSIT!

Consiliul de astăzi

Tribulațiile Kaizerului

Romînii macedoneni

Papte și observații

Imbarcarea lui Tino indispensabilă

Rostul Consiliului de Coroană

Strașnic „fier"

Anglia va înăspri interzicerile de export

Citiți în pag. I-a ultimele amănunte asupra desfășurărei evenimentelor.

data intrarii Romaniei in Primul Razboi Mondial, tot o zi
o suta de ani si o zi in posesia familiei mamei mele, Prof.
tatea de Litere a Universitatii din Bucuresti, din 1949, si
emiei Romane. Texul in cauza ii apartine lui Nae
38-1953), si a fost scris exact atunci, in micul lor conac
de comuna Berca).

ar pomeridian fiind, aparea cu o zi inaintea datei inscrise
scrise din susul primei pagini, ajunsese la destinatari inca
a fost pastrat cu sfintenie, alaturi de numeroase fotografii
minte, ,,ascunsa" sub pat, de catre una dintre semnatare,
88), ce purta acelasi nume de fata ca mama mea, medic

ine este aproape un miracol. Documentul fusese deja salvat
lui meu, Victoria Dimitrescu (1898-1985; pe ziar isi trece
ologica mai veche, ,,Demetrescu"), ulterior licentiata in
tiinte, cum se numea pe vremuri, a Universitatii din
i si-si termina liceul, ca interna, la Scoala Centrala din
mului Razboi, dar intre 1939-1947, si de mama mea!), si, si
se la sora ei Florica, atunci cand comunistii au confiscat
-a si petrecut momentul patriotic in chestiune - dand foc in
e era in casa... Ea a reusit sa ia cu ea, la repezeala, doar
secolului al XIX-lea, din biblioteca lor destul de bogata -
de doua corpuri paralelipipedice pivotante, isi aminteste si mama - dintre care unele, intr-un fel sau altul, dupa numeroase avataruri, au ajuns pana la mine, cu tot florilegiul lor de autografe prestigioase (gen Bolliac, Heliade ori Kogalniceanu...) si de alte insemnari...

In 1988, la moartea Dr. Florica, devenita, prin casatorie Chiriacescu (sotul sau a fost col. Grigore Chiriacescu, 1887-1973, fratele unei prime iubiri a sa, Dr. Romulus Chiriacescu, mort luptand cu tifosul exantematic, in 1918, in cadrul eroicei misiuni medico-militare franceze a Dr. Clunet - ajuns in cadrul Armatei dupa expulzarea, in 1916, din pricina razboiului, de la studiile de inginerie incepute la prestigioasa Politehnica din Charlottemburg, Berlin; ulterior, in anii celui de-Al Doilea Razboi Mondial, a fost prefect de Storojinet, in Bucovina de Nord), pretioasa caseta ,,de sub pat", cu ziarul in cauza - dat fiind ca, intre timp, si mama reusise sa scape, in 1986, din infernul ceausist si sa se alature noua, mie si tatalui meu, Prof. Alexandru Niculescu, aflati, din 1983, in exil, la Paris - a ajuns in mana unei nepoate de pe partea Chiriacescu, Dr. Liana Murgu, din Bucuresti... La revenirea noastra in tara, dupa Revolutia liberatoare, aceasta ne-a inmanat caseta cu cele cuvenite, noua. Asa a ajuns si acest pretioas numar din ,,Adevarul", inapoi la noi...

Entuziasm si inflacarare patriotica

Dincolo de valoarea sa afectiva si de familie, documentul este semnificativ, exact ca o ilustrare a acelui sentiment de entuziasm si de inflacarare patriotica profunda ce cuprinsese societatea romaneasca - cel putin la nivelul elitelor sale educate, si de orientare liberala, si chiar cu aplecare spre stanga, cum era cazul familiei bunicului meu matern (o familie nu atat bogata - mosia era micuta - cat bogata intelectual, care de mai multe generatii, cum imi povestea adesea ,,tanti Florica", investise in scolirea copiilor, si nu numai la baieti, ci si la fete, ceea ce era mult mai rar...), si, in general, al cititorilor cotidianului ,,Adevarul", de atunci - in ajunul Primului Razboi Mondial. Cam despre asa ceva vorbea si ,,Weekend Adevarul", in primul sau numar consacrat centenarului intrarii Romaniei in Razboi, din 29-31 iulie a.c. Sa fie o simpla coincidenta ca titlul ales, zilele trecute, de ziar, ,,Traiasca Razboiul!", este identic cu inceputul inscrisului bunicului meu de pe editia de fix acum un secol al publicatiei cu acelasi numeh

Asadar, ne putem inchipui atmosfera de exaltare din acea noapte memorabila intre toate, duminica, 14, spre luni, 15 august, pe cand Romania se pregatea sa paseasca, plina de sperantele desavarsirii idealului national, la ceea ce incepuse a fi numit ,,Marele Razboi". Adunati, probabil, in jurul unei mese, citind, cu nesat, la o lampa cu gaz, ziarul, proaspat primit - din povestirile transmise de stra-matusa mea Florica, gazeta venea prin abonament, cu posta (surprinzator de rapid: de la Bucuresti la satucul Cojanu, la 40 de kilometri de Buzau, cocotat pe un munte, langa manastirea Ratesti, ctitorita de stramosii bunicului meu, unde isi aveau sfoara de mosie, ziarul facea pe drum numai vreo cinci-sase ore, dovada ca si sosise, pana seara, la destinatar...), cu ,,cele din urma stiri" (printre care, ,,cea mare", de doi ani asteptata de liberali si de democrati, a ,,Ceasului hotarator al Consiliului de Coroana" ce urma sa hotarasca alaturarea la Antanta!)... Se gaseau, acolo, reunite doua generatii intregi ale familiei mele materne: cea a bunicului, cu surorile si fratii lui, si cea a parintilor acestora, strabunicii mei. Lipsea inca generatia mamei mele, singura continuatoare a familiei, ce mai avea 12 ani pana sa apara, in 1928, respectiv, 1930, prin fratele sau, Grigore (inginer, disparut, inca tanar, in 1980). Lor, celor sase Dimitresti/Dumitresti/Demetresti (am vazut curioasa oscilatie ortografica in sanul aceleiasi familii!), li se alatura un cuplu de prieteni belgieni, Charles si Marie De Smedt, despre care nu cunoastem mare lucru, in afara relatarii ca Charles ar fi fost un prieten sau coleg al bunicului meu, de pe vremea studiilor sale de inginerie la Charleroi, plus inca un prieten roman, Theodor Ciocilteu care insa, in ciuda eforturilor mele, ramane inca, si acesta, invaluit in mister, ca si adausul sau la inscris, datat 26 august/8 sept.

Ceasul hotărâtor al României.

— Consiliul de Coroană de astă-zi —

IN SFÂRȘIT!

Consiliul de astăzi

D. Ionel Brătianu

Tribulațiile Kaizerului

Românii macedoneni și ideiul național

Fapte și observații

„L'Alsace délivrée"

Nae Dimitrescu si familia

Cine sunt, deci, semnatariir Dupa grafie, textul principal apare scris de bunicul meu, care se si semneaza, probabil, cu un toc cu penita avand ductul, uneori, ingrosat: Nae Dimitrescu. Precizia enunturilor (ora 23.59 minute...) ii tradeaza profesia de inginer, specializat in motoare Diesel... Era nascut la 1888 si a murit, prematur, la 19 februarie 1953, contractand o tuberculoza din pricina conditiilor grele, dupa ce fusese dat afara din serviciul lui de inginer-sef, fiind obligat sa se reangajeze undeva la Rosiorii de Vede, unde a locuit cu pamant pe jos. Nu a avut nici macar sansa sa vada moartea lui Stalin, care-i distusese viata, si care va muri nici doua saptamini mai tarziu... Dupa cum am vazut, a studiat in Belgia, la Charleroi, dupa ce, in prealabil, absolvise cunoscutul, pana azi, liceu ,,B. P. Hasdeu" din Buzau si terminase Scoala de Poduri si Sosele din Bucuresti. A lucrat, initial, inainte de Primul Razboi, la fabricile lui Barbu Stirbey, de la Buftea, apoi la o uzina de uleiuri (inclusiv din nuca de cocos!) din Bucuresti, str. Ziduri intre Vii, unde si locuia, cu familia, intr-o casa de functiune, pusa la dispozitie. Avea, pe langa pasiunea pentru faptele si comentariile politice, mare talent artistic, de desenator (mostenite de fiul sau Grigore), dar si de memorialist/diarist, dupa cum imi amintesc de un caiet al sau de insemnari, pe care l-am citit in perioada studentiei, dar, din pacate, astazi, piedut, in contextul haosului evacuarii si dispersarii, urgente, a apartamentului nostru de bloc, din Militari, inaintea plecarii ,,definitive", val-vartej, a mamei, in 1986, la presiunea Conferintei post-Helsinki pentru Drepturie Omului, de la Viena...

Deasupra semnaturii sale, in semn, poate, de respect si de prioritate, apare cea a tatalui sau, V. (Vasile) G. Demetrescu, judecator in Buzau, pe care-l regasim, in 1884, tanar, printre semnatarii scrisorii de condoleante a liberalilor buzoieni, la moartea lui C. A. Rosetti. De unde, coroborat si cu abonamentul la un ziar ca ,,Adevarul", opinia noastra e ca aveam de-a face cu o personalitate cu orientarea politica de tip liberal radical - liberal de stanga...

O familie de boieri

Tot deasupra, dar alaturi, semneaza si sotia sa, Policsenia (1856-1948), bunica mamei mele. Este un personaj interesant, o femeie educata, care citea foarte mult in limba franceza, dar care, de regula, semna cu numele ei de fata: Policsenia Ghimpeteanu. Semnatura ei, foarte eleganta, o regasim pe mai multe carti ce au ajuns, in mod miraculos, pana la mine, unele dintre ele datate 12 aprilie 1877, ziua cand a implinit varsta majoratului, 21 de ani - coincidand insa si cu primul atac rusesc in Sudul Dunarii... Conacul si sfoara de mosie de la Cojanu (azi, comuna Berca, pe vremuri Gura Aninoasei, plasa Parscov) reprezentau zestrea ei, provenita de la familia ei paterna, Ghimpeteanu, o familie de boieri de rangul trei, prezenti in Arhondologia Tarii Romanesti de la 1831. Dupa toate probabilitatile, era vorba despre tipica familie de mosneni din zona subcarpatica, care a facut avere, beneficiind din plin de prima bresa in monopolul economic otoman facuta prin Pacea de la Kuciuk-Kainargi (1774). Fiind in ascensiune, ei ajung sa-si cumpere, pe la sfarsitul secolului al XVIII-lea, titluri boieresti. O situatie similara se regaseste si la alte familii din fasia subcarpatica (gen parintii si bunicii lui Tudor Vladimirescu, Dinca Bratianu, tatal marilor Ion si Dumitru, familia lui Mircea Ionescu Quintus, cu bunicul, Stan Ion, mosnean din Mizil etc.), ce constituie humus-ul si patul de dezvoltare al viitoarei burghezii romanesti - din cauza proximitatii imediate cu mult mai evoluatul stat habsburgic, cu care efectuau schimburi comerciale.

Tatal Policseniei, Iancu Ghimpeteanu, de la care am mostenit un extrem de interesant pasaport din vremea lui Barbu Stirbey, din 1855, eliberat la Buzau, semnat de N. Kretulescu, pentru o calatorie de la Buzau la Brasov, apare, din anume inscrisuri pe diferite carti ramase de la el, si transmise ca zestre fetei lui, Policsenia, un om cu vederi progresiste, din zona pasoptista, la fel cu tatal sau fratele sau, un anume logofat Chiriac ot Buzau, ce lasa o emotionanta insemnare pe o carte bisericeasca, despre revolutia de la 1848, in care iese in evidenta, pregnant, cuvantul libertate, ca un veritabil comandament imbatator al epocii, repetat de patru ori in citeva randuri.

Policsenia Ghimpeteanu a avut doi frati, Mihail, avocat, fost director adjunct al biroului juridic al CFR, mort in 1945, si un altul, ofiter. Dupa mama, ea era descendenta unor boieri mai importanti, Antonescu (ctitorii, alaturi

de Ghimpeteni, ai sus-amintitei manastiri Ratesti, de langa conacul de la Cojanu), si de unde se tragea si varul sau primar, marele arhitect Petre Antonescu (1873-1965), cu o opera prodigioasa in Bucuresti si nu numai, si era inrudita si cu alte familii ilustre precum cea a viitorului regent Constantin Sarateanu, cu familiile Greceanu, Niculescu-Buzesti, dar si cu Eliza Constantinescu-Bagdat (1870-1948), matusa a bunicului meu, o cunoscuta militanta pentru drepturile femeii, dar si o apropiata a Ligii Drepturilor Omului din Franta, doctor in litere la Sorbona, inainte de 1914, profesoara la Universitatea din Cluj si la Academia Comerciala din Bucuresti, ce, dupa spusele mamei, poseda, tot la Cojanu, o impresionanta biblioteca (de care, sub regimul comunist, s-a ales praful!), ajunsa, apoi, una dintre cele mai apreciate exegete, la nivel international, a lui Erasmus din Rotterdam etc.

Mult mai tragic a fost destinul celuilalt frate al bunicului meu, ce semneaza sub acesta, **C. (Constantin, zis Ciuricu) Dumitrescu/Dimitrescu** (1885-1962). Desi nu a studiat decat pana la nivelul bacalaureatului, tot la liceul Hasdeu din Buzau - deoarece a ales sa se ingrijeasca de mosioara parinteasca si sa devina un fel de ,,gentleman de tara" - din relatarile mamei mele, se pare ca era un redutabil latinist. A fost arestat in anii '50 si a murit in inchisoarea de la Botosani ca detinut politic... Cand i-au trimis ,,efectele personale", s-a constatat ca avusese, ani si ani de zile, numai aceleasi haine cu care fusese arestat... Ana Blandiana a descoperit si ne-a comunicat fisa lui de detinut din penitenciarul Botosani... Figureaza, insa, pe toate monumentele, listele si dictionarele de prizonieri politici din tara...

Victoria Demetrescu/Dimitrescu, pentru noi, ,,tanti Victorita" (1898-1985), sora cea mai mai mica a fratilor Dimitrescu a invatat, ca si sora ei Florica, la cunoscuta Scoala Centrala de Fete din Bucuresti. Desi a studiat Chimia, la Universitatea din Bucuresti, nu a profesat niciodata, ocupandu-se de mama sa, Policsenia, pana la moartea acesteia, in 1948. Cand a fost confiscat conacul, a fost data afara, reusind, insa, sa salveze din casa, cum am vazut, doar o mana de carti valoroase din biblioteca familiei, si acest exemplar din ,,Adevarul", mostenire scumpa, pe care, gratie ei, il avem, si nu a fost mistuit de flacari, cum au facut si la Cojanu, si in multe alte locuri, oamenii noului regim... Ajunsa muritoare de foame si venind sa traiasca pe langa sora ei, dr. Florica Chiriacescu, la Buzau, a fost nevoita, pentru a supravietui, sa se angajeze, ca vanzatoare, la un aprozar.

Florica Dimitrescu, in familie, ,,tanti Florica" (1894-1988), modelul si cea mai apropiata matusa a mamei mele, care a pastrat, ca pe o relicva pretioasa, aceasta editie istorica a ziarului ,,Adevarul", in 1916, era studenta, in anul III, la Facultatea de Medicina a Universitatii din Bucuresti. Un an mai tarziu, in teribilul si eroicul an 1917, avea sa fie pusa-n situatia de a conduce singura, impreuna cu unica ei colega (in anul lor de studiu erau, din spusele sale, 50 de studenti in total, 48 de baieti, toti pe front, si numai doua fete), sora marelui pictor Iosif Iser, un spital militar de campanie, din spatele frontului, in conditii, isi amintea ea, de mizerie extrema. Ca si sora ei, tanti Victorita, imi vorbea indelung despre Primul Razboi Mondial, facand din acesta un eveniment, aproape actual, chiar si pentru mine. A lucrat, neintrerupt, ca medic pediatru la Spitalul din Buzau, pana la pensionare, in 1952 si, in paralel, a fost si profesoara de higiena la Scoala Normala din orasul sau. A fost, toata viata, extrem de mandra ca, pentru activitatea sa medicala din Primul Razboi, a primit gradul de sergent onorific al Armatei Romane.

Tragic destin pentru niste oameni care si-au iubit tara la modul in care rezulta din citirea textului inedit evocat...

Cum se sarbatoresc datele istorice

Principiul istoric al aniversarii unei date petrecute pe stil vechi cere ca aceasta sa se faca in ziua calendaristica exacta in care s-a petrecut evenimentul, potrivit calendarului aflat atunci in vigoare, si nu in data ,,actualizata" pe stilul nou, deoarece aceea este data care s-a intiparit in memoria contemporanilor evenimentului si asa au transmis-o urmasilor lor. De aceea, continuam sa sarbatorim Unirea Principatelor pe 24 ianuarie, si nu pe 6 februarie, cum ar rezulta, transpusa pe calendarul nou, gregorian; victoria Revolutiei de la 1848 a ramas pe data de 11 iunie, nicidecum 23 iunie; 10 mai 1866/1877/1881 a ramas 10 mai; la fel, zilele din vara lui 1917, ce

amintesc de victoriile de la Marasti, Maraseti, Oituz. Iata de ce, exact in spiritul adevarului istoric, ziarul ,,Adevarul" considera ca adevarata zi in care trebuie sa fie comemorata intrarea Romaniei in Primul Razboi Mondial este 15 august, si nu 28 august, cum ar fi ,,actualizat". De altfel, 15 august a ramas in amintirea contemporanilor acelor clipe istorice drept ,,Ziua de Sf. Maria", intrarea Romaniei in razboi.

Romania a adoptat calendarul nou la 1 ianuarie 1919, ca urmare a acceptarii realitatii astronomice in vigoare in restul lumii de traditie ne-ortodoxa, dar si ca urmare a unirii cu Transilvania, Banat si Bucovina ce - prin apartenenta lor la un stat al crestinismului occidental, Imperiul Habsburgic, ce introdusese calendarul gregorian de la aparitia acestuia, in 1582 - aveau in vigoare, demult, noul calendar. Iata de ce, Marea Adunare de la 1 decembrie 1918, eveniment petrecut la Alba Iulia, in Transilvania, a avut loc si este sarbatorit, pana azi, pe stilul nou. Numai la Bucuresti era inca, oficial, 17 Noiembrie!

Adrian Niculescu este conferentiar universitar doctor la Facultatea de Stiinte Politice a SNSPA.